

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 1,57,62 **Published at:** 02-04-2023
Author: **Surface:** 1168.76 **Circulation:** 32170
Subjects: cm²

Συνέντευξη

Ρόντρικ ΜΠΙΤΟΝ:

«Και ξένος και συμπατριώτης» **Σ. 6**

ΝΕΕΣ ΕΠΟΧΕΣ

Συνέντευξη

Ο διακεκριμένος βρετανός ελληνιστής μίλησε στο «Βήμα» για την πρόσφατη τιμητική πολιτογράφηση του ως Έλληνα, αλλά και για το επόμενο βιβλίο του

Ρόντρικ Μπίτον

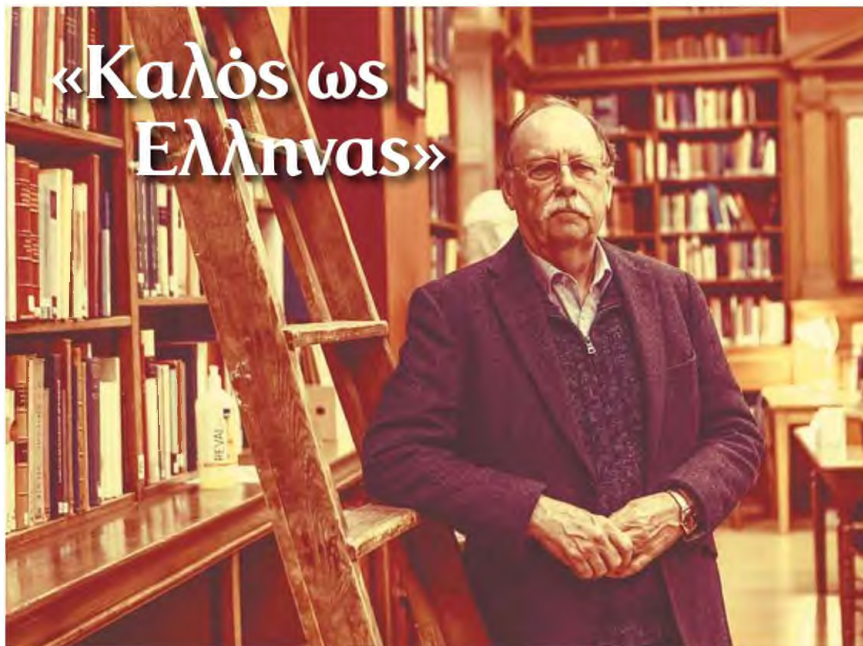
Στη Λαμπρινή Κουζέλη

Προτού ήρθε με τους γονείς του τριτοβάθμιας στην Ελλάδα το 1965. Λίγο αργότερα αρχίζει μαθήματα αρχαίων ελληνικών στο Εδιμβούργο. Το 1972, φοιτητής στο Κέιμπριτζ, θα συμμετάσχει ως εθελοντής σε ανασκαφές της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Κνωσό. Θα ζήσει στην Ελλάδα της δικτατορίας γεγονός που τον σημάδεψε. Ανακαλεί τώρα τις μέρες της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και θυμάται να ζητωκραυγάζει μαζί με άλλους την επιστροφή στη δημοκρατία τον Ιούλιο του 1974 στο Σύνταγμα. Διακεκριμένος ελληνιστής, με τριαντάχρονη θητεία στην έδρα «Κοράϊ» στο King's College του Λονδίνου και εκτεταμένη συγγραφική παραγωγή για τη νεοελληνική λογοτεχνία και την ελληνική ιστορία, ο Βρετανός Ρόντρικ Μπίτον πολιτογραφήθηκε Έλληνας. Η τιμητική πολιτογράφηση έγινε ύστερα από πρόταση του Γιάννη Στουρνάρα, διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου την Τρίτη 28 Μαρτίου ο νέος πολίτης ορκίστηκε πίστη στην πατρίδα, στη δημοκρατία και στο Σύνταγμα.

Λίγες ώρες αργότερα, στη βιβλιοθήκη της Βρετανικής Σχολής Αθηνών, της οποίας είναι πρόεδρος, ο Ρόντρικ Μπίτον, «περήφανος και συγκινημένος από το τελετουργικό μύησης στην ελληνική οικογένεια και από την τιμή αυτής της σπάνιας δωρεάς που μου έγινε από το ελληνικό κράτος», μίλησε στο «Βήμα», για τη νεοαποκτηθείσα ιδιότητα του Έλληνα πολίτη.

Γλώσσα και παιδεία

«Έχω ασχοληθεί με το θέμα της εθνικής ταυτότητας και της ιδιότητας του πολίτη στα βιβλία μου, όπου προβάλλω μια εικόνα του ελληνισμού με βάση την ελληνική γλώσσα. Ειδικά στο τελευταίο μου βιβλίο, το Οι Έλληνες, μια παγκόσμια ιστορία (εκδ. Πατάκι, 2022), το βασικό επιχείρημα είναι ότι Έλληνες είναι, όπως λέει ο Ισοκράτης, όσοι μετέχουν στην ελληνική γλώσσα και παιδεία», εξηγεί. Δεν έγραψε αυτόν τον ορισμό του Έλληνα έχοντας κατά νου τον εαυτό του, αλλά οπωσδήποτε τοχέει στην περίπτωση του. Θα επηρεάσει η νέα του ιδιότητα τη ματιά του πάνω στα ελληνικά πράγματα; «Μου πέρασε στιγμιαία από το μυαλό κατά την τελευταία ορκωμοσία ότι χάνω τώρα την ιδιότητα του "ξένου"» σχολίασε χαριτολογώντας ο Μπίτον, τον οποίο έχουν συχνά χαρακτηρίσει «αύχληρο φιλέλληνα». «Επέμενα εγώ ο ίδιος ότι γράφω τα βιβλία μου ως ξένος και προτίπονος για τον φοιτητικό του ξένου αναγνωστικού κοινού, παρότι κυκλοφορούν και σχολιάζονται στην Ελλάδα περισσότερο από ό,τι στο εξωτερικό όπου απευθύνονται. Χάνω άραγε τώρα αυτή την πολυτέλεια της απόστασης; Θα δούμε ποια θα είναι η υποδοχή του επόμενου βιβλίου μου». Το επόμενο βιβλίο του, που προγραμματίζεται να εκδοθεί στα αγγλικά το 2025, θα είναι μια σύντομη ιστορία της Ευρώπης από τη μάχη του Μαραθώνα ως τη Μαρσόβλη, η οποία θα περιλαμβάνει και

«Περήφανος και συγκινημένος από το τελετουργικό μύησης στην ελληνική οικογένεια και από την τιμή αυτής της σπάνιας δωρεάς που μου έγινε από το ελληνικό κράτος» δήλωσε στο «Βήμα» ο Ρόντρικ Μπίτον

«μια μεγάλη δόση ελληνικής ιστορίας». «Ως ιστορικός δεν θα πάψω να εκφράζω τη δική μου προσωπική γνώμη» συνεχίζει σοβαρευόμενος, «η κριτική απόσταση υπάρχει και η ιδιότητα του ξένου δεν αφαιρείται, είναι γεγονός, είμαι ταυτόχρονα και ξένος και συμπατριώτης».

Ελλάδα και Ευρώπη

Πώς ανυπαμβάνεται ο ίδιος τη θέση της Ελλάδας μέσα στην Ευρώπη; Έχει αναφερθεί με αρκετές αφορμές στις ομιλίες της Ευρώπης στην Ελλάδα. Η Ελλάδα ανήκει στην Ευρώπη και η Ευρώπη οφείλει στην Ελλάδα όχι μόνον γιατί η πρώτη θεμελιώθηκε στις αξίες του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, διεκρινίζε ο Μπίτον, αλλά διότι «η γενική αποκατάσταση της Ευρώπης των εθνών-κρατών αρχίζει με την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Η Ελλάδα είναι το πρώτο καινούργιο έθνος-κράτος που συγκροτείται και αναγνωρίζεται διεθνώς στη μεταναπολεμότητα Ευρώπης. Στο έθνος-κράτος στόχευε και η γαλλική επανάσταση αλλά απέτυχε, ενώ η ελληνική επανάσταση κατέληξε στη σύσταση του έθνους-κράτους, τον πρώτο στην Ευρώπη, πριν από την ίδρυση του ανεξάρτητου κράτους του Βελγίου, έναν χρόνο αργότερα, το 1831». Εκτιμά, επίσης, ότι η Ελλάδα είναι το πολύ πρόσφατο παρελθόν και παραπέμπει στην «λαοτραγωδία» του Brexit: «Οι Έλληνες δήλωσαν τη συμμετοχή και την πίστη τους στην Ευρώπη δεν θα πω με το αίμα αλλά τουλάχιστον με την ψήφο και τις συντάξεις τους στα τρομε-

ρά χρόνια της κρίσης. Θα μπορούσε η Ελλάδα, με κάθε δίκιο, να αποχωριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να επιστρέψει στη δραχμή και να πωχέυσει, αλλά με την απόφαση της τότε κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, που έκανε μια στροφή 180 μοιρών την τελευταία στιγμή, η Ελλάδα βγήκε από την άβυσσο ενώ η βρετανική κοινωνία με το δημοψήφισμα ασπασήκε την άβυσσο». Θυμίζει ότι υπάρχουν στην Ευρώπη και στον κόσμο απολυταρχικά κράτη και ηγέτες που οι αρχές και η συμπεριφορά τους αντιτίθενται στις δημοκρατικές αρχές στις οποίες προσηλωμένοι σήμερα η Ελλάδα, τονίζει ότι ο ίδιος αισθάνεται «πολύ Ευρωπαίος, από τα εφηβικά μου χρόνια, όταν περιηγούμουν την Ελλάδα με τους γονείς μου» και καταλήγει πως για όλους αυτούς τους λόγους τον συγκινεί ιδιαίτερα η απόκτηση ελληνικού διαβατηρίου και η ιδέα ότι «γεννήθηκε σε μια άκρη της Ευρώπης, στη μακρινή Σκωτία, αφιερώθηκε στη μελέτη της Ιστορίας και του πολιτισμού μιας χώρας στην άλλη άκρη της ευρωπαϊκής ηπείρου και στο τέλος πολιτογραφήθηκε Έλληνας στη διάρκεια μιας ζωής που συνδέει με έναν τρόπο τις δύο άκρες της Ευρώπης».

Τα καθήκοντα του πολίτη

Υπέρμαχος της διπλωματίας, επισημαίνει ότι είναι επείγουσα ανάγκη να μελετηθούν συστηματικά εκτός από τις μάχες και τα πολεμικά γεγονότα ως το 1827 και οι διπλωματικές εξελίξεις στην Ευρώπη την επόμενη πενταετία, υποστηρίζοντας ότι η ανεξαρτησία της Ελλάδος κρίθηκε,

στο τέλος, στο διπλωματικό τραπέζι. Την καλλιέργεια θερμών σχέσεων ανάμεσα στις δύο πατρίδες του έχει υπηρετήσει σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και θα συνεχίσει και από τη θέση του προέδρου της ΒΣΑ, ως αυτό που θα λέγαμε «πολιτμικός διπλωμάτης» ενθαρρύνοντας τις σχέσεις μεταξύ θεσμών, ιδρυμάτων και ιδιωτών στις δύο χώρες. Θα πάρει θέση, σε αυτό το πλαίσιο, στο ζήτημα του ελληνικού ατιμήματος για επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα από το Βρετανικό Μουσείο στην Ελλάδα; «Το θέμα των Γλυπτών έτοι όπως τίθεται στον δημόσιο διάλογο είναι θέμα πολιτικό, και για διάφορους λόγους, μάλλον θεσμικούς, απέφυγα συστηματικά από χρόνια να εκφέρω γνώμη και θα κρατήσω απόσταση για λίγο ακόμη» απαντά. Όσο για τα άλλα του καθήκοντα που ορκίστηκε να εκπληρώνει ευσυνείδητα ως Έλληνας πολίτης, μας πληροφορήσε ότι επέλεξε να γίνει δημότης Αθηναίος και είναι αποφασισμένος να ασκήσει τα εκλογικά του δικαιώματα από τις επόμενες εκλογές, όταν πλέον θα έχει ενταχθεί στα σχετικά μητρώα. «Ευτυχώς, λόγω ηλικίας γλιτώνω τη στρατιωτική θητεία» πρόσθεσε με χιούμορ.

«Τι να σας ευχηθούμε;» τον ρωτήσαμε προσαπρόνοια να σκεφτούμε την ευχή που αρμόζει στην περίπτωση. «Να είμαι καλός ως Έλληνας!» απάντησε εκείνος, παραφράζοντας το «Δραίος σαν Έλληνας» του Εγγονόπουλου στον «Μπολιβάρ» – και είναι πράγματι άριστη η ευχή για κάθε Έλληνα πολίτη, ιθαγενή και πολιτογραφημένο.